

а примјер је, по мишљењу аутора, ријетког транспонованја умјетничке књижевности у усмену.

На крају, као трећа цјелина књиге, а прије индекса имена, налази се текст под називом *Пословице Даничићеве збирке и Свето Писмо*. Један од основних паремиографских проблема који постоји а који се и овим текстом отвара јесте однос библијских сентенци и народних пословица. Пословице забиљежене у Даничићевој збирци предмет су проучавања овог рада. Као што се из Ђорђевићевог текста да видјети, „интертекстуалне везе Библије и народних пословица вишеслојне су и сложене” па је тако и проучавање ових односа и сложено и занимљиво.

Из свега до сада реченог можемо закључити да је Бојан Ђорђевић на један темељан и свеобухватан начин заокружио истраживање постављене теме дајући исцрпан преглед утицаја библијских и пословичних исказа на дубровачку литературу, показавши притом на неколико примјера и међусобни утицај и однос библијских исказа и народних изрека.

Владан Бартула

ТРАДИЦИЈА ОБАВЕЗУЈЕ

Српско-далматински магазин за годину 2009, свезак IV, СКД „Просвјета”, Загреб – Пододбор Сплит, Сплит 2009, 207 стр.

Тачно 170 година од првог броја „Српско-далматинског магазина” (у почетку под именом „Љубитељ просвешћенија”), 2006. године, у Сплиту је, у издању Српског културног друштва „Просвјета”, обновљен рад једног од темељних и кључних, сада већ споменика српске културе у Далмацији и Дубровнику. „Нескромни обновитељи”, како себе именују, са историчарем уметности Бранком Чоловићем, као главним уредником, имали су јасну визију изражену у намери да следе традицију не само по имену него и по духу, сматрајући да „програмски задаци овог часописа и дан данас нису потрошени, а неке теме нису изгубиле ништа од давнашње актуелности”.

Четири године касније, са четири објављена годишта нове серије „Српско-далматинског магазина”, може се рећи да је уредништво успело да испуни најављивано а да буде и у складу са савременим токовима. Широки круг тема, од историје до савременог литерарног стваралаштва, са ауторима који пореклом али и научно-литерарним прекупацијама гравитирају Далмацији, уз све ређе у српској перио-

дици дубровачке теме, као и са дужним подсећањем на осниваче и главне сараднике прве серије часописа уз обележавањем јубилеја и обнову неких од рубрика, одлике су досадашњих годишта часописа, као и новог броја за 2009.

Нови број доноси значајне резултате из области архивских истраживања дубровачке културне историје. Свезак отвара значајни допринос расветљавању још увек недовољно познатих догађаја из 1914., са почетка рата, када је у Дубровнику, већ током месеца јула, похапшена па интернирана група истакнутих интелектуалаца, писаца и грађана, међу којима и аутор дневничких бележака др Франо Кулишић, тада на месту секретара Матице српске у Дубровнику. Историчар Милорад Вукановић, наводећи Државни архив у Дубровнику као извор, доноси делове записа који је аутор именовао насловом *Интернација*, уз обимне, мада неретко и непотребно опширне коментаре самог приређивача.

Вукановић наводи као извор за свој текст и Архив Српске православне цркве у Дубровнику, који је користио и Милорад Савић за свој рад под насловом *Архивска свједочанства о умјетности Српске православне парохије у Дубровнику*, доносећи документа везана за градњу православних цркава у Дубровнику у периоду од 1790. до 1877, као и за касније стање црквених добара све до 1946. године, док Ирена Арсић коментарише писмо младог бечког студента, будућег српског књижевног историчара, Петра Колендића, дубровачком свештенику и публицисти, Нику Ћивановићу, из 1905, са темом рада на састављању дубровачке библиографије.

Овај одсек дубровачких тема, које су имале своје место и у првој серији „Српско-далматинског магазина”, употпуњава биографска белешка Здравка Крстановића о дубровачком морепловцу и писцу Божидару Ђаји (1850–1914) са избором из његових прозних записа (*Кардиф, Рђава слутња, Бављење у Сан Паолу де Луанди*). Апел приређивача за штампање дела *Наши поморци*, оца једног од најистакнутијих Срба свог времена, Ивана Ђаје, у духу је традиције и прве серије „Српско-далматинског магазина”.

Ђајиним мемоарским записима започиње и литерарни део „Магазина”, којем следи савремена сатирична проза Здравка Крстановића (*Чудо на бувљаку*), прича савремене и актуелне тематике Ање Јејине (*Сигурност*), избор из поезије Јелене Видовић као и полемички есеј *Чуђење свеца* објављен под псеудонимом Јован Непомук.

Из области етнологије у овом броју се наставља са објављивањем прилога кустоса Етнографског музеја у Београду, Вјере Медић, уз квалитетну илустровану опрему. Овога пута је реч о гендару, надгрудњаку или ђердану, делу накита народне женске ношње динарског типа који ауторка назива малом покретном нумизматичком збирком.

Ђорђе Перић, аутор бројних радова из историје музике, за овај број „Магазина” пише о једној популарној песми Јована Сундечића, свештеника и књижевника, у српско-далматинском фолклору, док Марко Синобад, класични археолог, у најбољој традицији „Српско-далматинског магазина” у овом броју штампа свој обиман и илустрацијама опремљен текст о Радљевачком млину, значајном локалитету у Книнској крајини.

Обимна студије *Фреске манастира Крупе*, штампана у овом броју, допуњена је приказом књиге историчара уметности Сњежане Орловић, *Манастир Крупа*, објављене 2008. – који је написао Б. Чоловића.

Новинар и публициста Данко Перић аутор је монографског текста *Марија Илић Агапова – оснивач значајних установа културе у Београду и преводилац*, који ову знамениту Књижанку прати кроз њен завичај, школовање до значајних послова и успеха у Србији. Прилог из хришћанске теологије, незаобилазне области „Магазина”, доноси дубровачки свештеник, о. Славко Зорица, под актуелним насловом *Хришћанско учење о идентитету*. „Српско-далматински магазин”, следећи добру традицију, своје радове објављује на оба писма – ћирилицом и латиницом.

Ирена Арсић

О ПРИРОДНОЈ СМРТИ ЈЕДНОГ МОТИВА

Слободан Владушић, *Ко је убио мртву драгу? Историја мотива мртве драге у српском песништву*, Службени гласник, Београд, 2009, 346 стр.

Мотиви имају свој живот. Настају, развијају се, у неком периоду књижевне историје доживе свој врхунац, а затим се, када их прегази време, преобликују или сасвим нестану.

О смрти, односно убиству (према тврђењу њеног аутора) једног некада веома значајног и фреквентног мотива – мотива мртве драге – говори научна монографија *Ко је убио мртву драгу?* Слободана Владушића, која се 2009. појавила у издању Службеног гласника.

Наведена књига је настала пре свега као резултат ауторовог рада на магистарској тези о дезинтеграцији мотива мртве драге у српској књижевности 20. века, али се он у њој не ограничава само на 20. век и наше просторе, већ прати развој мотива мртве драге у за-